

Motion till riksdagen 2025/26:635

av **Hanna Westerén m.fl. (S)**

Stärkt va-beredskap

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga nya stöd och finansieringsformer för att stärka svensk beredskap på va-området och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

För att hela Sverige ska ha ledningsnät och en fungerande vattenrening som säkrar rent dricksvatten och inte utsätter befolkningen för vattenburen smitta eller skadliga ämnen måste omfattningen av investeringarna i va-anläggningar öka avsevärt. De senaste årens översvämningar visar tydligt att dagens va-system inte är tillräckligt robust för att klara de effekter som klimatförändringarna medför.

Varje år investeras omkring 20 miljarder kronor i va-anläggningar, men det är inte tillräckligt. Enligt bedömningar från Svenskt Vatten bör omfattningen ligga på cirka 30 miljarder kronor årligen. Det är resurser som många kommuner har svårt att avsätta och som måste matchas av ökade avgifter från avgiftskollektivet. Eftersom kommunerna gör behovsbedömningen och avgiftskollektivet står för finansieringen riskerar viktiga satsningar att försenas eller utebli. Dessutom begränsar speciallagstiftningen kommunernas förutsättningar att samverka, exempelvis genom utjämnande taxor mellan olika kommuner.

Klimatanpassning och beredskap är centrala delar i samhällsbyggandet. En stärkt nationell förmåga att säkra tillgången till dricksvatten av hög kvalitet är en strategisk fråga för både människors hälsa och Sveriges försörjningsförmåga. Dricksvatten är en grundläggande rättighet och en strategisk resurs som måste skyddas och långsiktigt tryggas i hela landet.

Det är därför av största vikt att investeringstakten i svenskt va-system ökar. Det handlar om att trygga möjligheten att bo i hela landet, säkerställa en långsiktig industriell utveckling – inte minst kopplat till den gröna omställningen – och att rusta

Sverige för de ökade krav som följer av klimatförändringar och säkerhetspolitiska utmaningar.

Ur beredskapssynpunkt är tillgången till rent vatten direkt förknippad med skydd för liv och hälsa. Ett va-system med för låg om- och utbyggnadstakt riskerar därför vår gemensamma försörjnings- och försvarsförmåga. Mot denna bakgrund bör nya stöd och finansieringsformer för kommuner med särskilt ansträngda va-system eller undermålig vattenkvalitet övervägas. Det är ett nationellt ansvar att säkerställa att alla delar av Sverige har tillgång till vatten av god kvalitet.

Hanna Westerén (S)

Peder Björk (S)

Eva Lindh (S)

Niklas Karlsson (S)

Åsa Eriksson (S)